

۱۴.۱۹.۹
۹۹.۲۱.

شهرها، طراحی و تکامل

نالیف

اسان مارشال

ترجمه

دکتر سید حسین بحرینی

دکتر آمنه بختیار

www.ketab.ir

شماره مسلسل ۱۰۱۵۹

شماره انتشار ۳۷۲۶

انتشارات دانشگاه تهران

سرشناسه : مارشال، استفن، ۱۹۶۷ م. Marshall, Stephen
 عنوان و نام پدیدآور : شهرها، طراحی و تکامل / تألیف استفن مارشال؛ ترجمه حسین بحرینی، آمنه بختیار.
 مشخصات نشر : تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری : ۴۶۶ ص.
 فروست : انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره انتشار ۳۷۲۶.
 شاب : 978-964-03-6965-4
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا.
 یادداشت : چاپ دوم
 عنوان اصلی: Cities Design and Evolution, 2009.
 موضوع : شهرسازی
 موضوع : شهرها و شهرستان‌ها
 شناسه افزود : بحرینی، حسین، ۱۳۲۱- مترجم.
 شناسه افزوده : بختیار، آمنه، ۱۳۶۳- مترجم.
 شناسه افزوده : دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات
 رده‌بندی کنگره : ۱۳۹ م ۲ / ۱۶۶ HT
 رده‌بندی دیویی : ۱۱/۴
 شماره کتابشناسی ملی : ۱۶۷۱۰۰

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. تکثیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنویس، بریل، پلاگ، سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

عنوان: شهرها، طراحی و تکامل
 تألیف: استفن مارشال
 ترجمه: دکتر سیدحسین بحرینی- دکتر آمنه بختیار
 ویرایش فنی و زبانی: مجید جهانی
 نوبت چاپ: دوم
 تاریخ انتشار: ۱۳۹۸
 شمارگان: ۵۰۰ نسخه
 ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
 چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مترجمان است»

«کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است»

یها: ۸۰۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرشی مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - تارنما: http://press.ut.ac.ir

بخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

فهرست مطالب

خ	معرفی کتاب.....
ذ	پیش‌گفتار.....
ش	مقدمه مترجمان.....
۱	۱ مقدمه
۳	نقطه عطف طراحی.....
۴	شهرسازی نو سنتی.....
۷	مباحث اصلی.....
۸	درک شهرسازی.....
۹	شهرسازی سنتی.....
۱۰	استدلال از منظر طراحی.....
۱۳	توسعه از علم و طبیعت.....
۱۵	ادامه.....
۱۶	استدلال متناهی تکامل.....
۱۷	چالش تکلیفی.....
۱۸	در باب این کتاب.....
۱۹	کلامی چند دربار سنت و کانون مطالب کتاب.....
۱۹	شهرها.....
۲۰	طراحی.....
۲۰	تکامل.....
۲۲	رئوس ساختار و استدلال‌های اصلی کتاب.....
۲۳	یادداشت‌ها.....
۲۹	۲ شهرها، طراحی و مدرنیسم
۳۰	طراحی شهری.....
۳۱	طرح‌ها و طراحی.....
۳۲	هدف طراحی.....
۳۵	نظم شهری.....
۳۸	ابزار طراحی.....
۳۹	طبقه‌بندی کلاسیک طراحی شهر.....
۴۱	طراحی مدرنیستی شهر.....

۴۲ پیشگامان
۴۵ انقلاب لوکوربوزیه
۴۷ شهرهای جدید
۴۹ بازاریابی شهرهای موجود
۵۲ ابرسازه‌ها
۵۴ مدرنیسم در بحران
۵۵ شهرسازی پست مدرن
۵۷ نوشهرگرایی
۵۸ ضدانقلاب نو سنتی‌گرایی
۵۹ طراحی شهر پست مدرنیستی
۶۱ آسپا، از نو سنتی‌گرا
۶۲ نتایج
۶۴ یادداشت‌ها
۷۷ ۳ تبیین نظم شهری
۷۸ واحدهای شهری
۸۰ واحدهای سه بعدی
۸۴ واحدهای دوبعدی
۸۷ واحدهای خطی
۸۸ نتایج در باب واحدهای بنیادی: ساختمان‌ها، قطعات زمین و راه‌ها
۸۹ دستور زبان شهری
۸۹ محدوده سه بعدی
۹۰ نظم‌دهی سطح زمین
۹۲ تحلیل دقیق طرح شهر
۹۵ نظم ساختاری راه‌ها
۹۷ دستور زبان خیابان
۱۰۲ یک نتیجه: خیابان به مثابه بلوک ساختمانی
۱۰۳ سرشت نظم شهری
۱۰۳ نظم نظام‌مند و نظم شاخص
۱۰۵ ارتباط با طراحی و نظم شهری
۱۰۶ ارتباط با شهرهای طراحی شده و «طراحی نشده»
۱۰۷ نتایج
۱۱۰ یادداشت‌ها

۱۱۷ ۴ منطق اجتماعی نظم شهری
۱۱۹ ساختمان‌ها
۱۲۱ انسان و ساختمان
۱۲۳ ساختمان‌ها برای مردم
۱۲۵ جامعه انسانی
۱۲۶ گروه‌های اجتماعی و واحدهای اجتماعی
۱۲۷ ساختارهای اجتماعی و فضایی
۱۲۹ شهرها
۱۳۰ درباره رشد و ترکیب
۱۳۳ مجتمع‌های ساختمانی عظیم
۱۳۵ شهر، کندوی زنبور نیست
۱۳۷ نظم فضایی شهرها
۱۳۹ خیابان‌ها
۱۴۱ سلسله مراتب اجتماعی
۱۴۲ ترانزیت و فضای
۱۴۳ عمومی و خصوصی
۱۴۸ نتایج
۱۵۰ یادداشت‌ها
۱۵۹ ۵ شهر چه چیز است
۱۶۱ استعاره‌ها و مدل‌ها
۱۶۲ شهر همچون اثری هنری
۱۶۴ شهر همچون یک ماشین
۱۶۶ استعاره شهر همچون یک موجود
۱۶۸ شهر همچون استعاره‌ای مرکب
۱۷۰ از استعاره‌ها به مدل‌ها
۱۷۲ چشم اندازه‌های در حال ظهور
۱۷۳ نظم ارگانیک (اندام‌وار)
۱۷۴ پیچیدگی آلی
۱۷۵ شهرها و پیچیدگی
۱۷۶ نهادهایی پیچیده و پویا
۱۷۷ شهر جاندار نیست
۱۷۹ بررسی مجدد جانداران
۱۸۱ شهر همچون اکوسیستم

۱۸۲ شهر، ساختمان نیست
۱۸۴ شهر مانند جامعه است
۱۸۵ شهر همچون زیست بوم
۱۸۷ نتایج
۱۹۰ یادداشت‌ها
۲۰۳ ۶ شکل‌گیری و تکامل
۲۰۵ شکل‌گیری
۲۰۶ الگوهای انتزاعی
۲۱۰ سلول‌های خودکار و حیات مصنوعی
۲۱۲ الگوهای شکل‌گیری در عناصر زنده
۲۱۳ برنامه‌ریزی
۲۱۶ شکل‌گیری در امور انسانی
۲۱۷ درس‌هایی از شکرگیری
۲۱۹ تکامل
۲۲۰ تکامل بیولوژیک زیست‌شناسی
۲۲۲ تکامل دست-ساخت‌های انسانی
۲۲۵ تکامل غیربیولوژیکی
۲۲۷ تکامل مصنوعی
۲۳۰ تکامل فرهنگی
۲۳۲ تکامل به عنوان یک محصول ژنتیکی
۲۳۵ تکامل به عنوان شکل‌گیری تطبیقی
۲۳۶ یک دید یکپارچه از شکل‌گیری و تکامل
۲۳۸ نتایج
۲۴۰ یادداشت‌ها
۲۵۱ ۷ شکل‌گیری نظم شهری
۲۵۳ شکل‌گیری شهری
۲۵۳ سکونتگاه‌های مرکزی
۲۵۴ توزیع سکونتگاه‌ها
۲۵۵ فرم‌های شهری "ارگانیک" سنتی
۲۵۹ گتوهای بی‌برنامه
۲۶۰ الگوهای شهری
۲۶۱ برنامه‌های تشکیل ساختاری

۲۶۲	همگرایی در ساختار ویژه
۲۶۳	شکل‌گیری احتمالی اشکال ویژه الگوی خیابان‌ها.....
۲۶۳	تشکیل آثار (جای پا)
۲۶۵	تفکیک زمین
۲۶۷	تکثیر راه
۲۶۸	احتمال، قاعده‌مندی و نظم شهری
۲۷۱	فرم‌های شهری
۲۷۶	شکل مرکزی شهر
۲۷۸	اثرات همجواری بر روی شهرهای سنتی
۲۷۹	شکل‌های در حال ظهور قرن بیست و یکم
۲۸۲	نتیجه‌گیری
۲۸۵	یادداشت‌ها
۲۹۱	۸ شهرها در تکامل
۲۹۲	تکامل شهرها
۲۹۳	مید و منشأ شهرها
۲۹۶	تکامل از تشکیل‌دهنده شهر
۲۹۹	تکامل از راه‌ها و طرح‌های شهری
۳۰۱	تکامل نظم‌دهی
۳۰۲	تکامل گلاسکو
۳۰۴	تفسیر تکاملی
۳۰۶	مدرنیسم در تکامل
۳۰۷	تکامل شهری در عصر مدرن
۳۱۲	مدرنیسم چه چیز جدیدی از ما می‌دهد؟
۳۱۳	"آکوربوم سرعت بالا"
۳۱۴	"غول‌های امیدوار"
۳۱۶	"انفجار کمترین"
۳۲۰	از تکامل بیاموزیم
۳۲۲	شهرسازی تکاملی قرن بیست و یکم
۳۲۳	مدرنیسم مورد نظر ما
۲۵	برنامه‌ریزی پس از مدرن
۲۵	برنامه‌ریزی هنوز بر سر چهار راه‌ها است
۲۶	نتیجه‌گیری
۳۲۹	یادداشت‌ها

معرفی کتاب

کوشش برای هماهنگ کردن طراحی فضاهای شهری با اصول فکری و ارزشی کلان جامعه، امری است که به‌طور طبیعی در هر جامعه‌ای رخ می‌دهد. اما در این خصوص توجه به دو نکته حائز اهمیت است. نخست اینکه فراهم کردن هماهنگی مذکور بدون توجه به ضرورت‌ها، مسائل، امکانات و نیازهای آن جامعه میسر نخواهد شد و دوم اینکه فراسوی این صورت‌گرایی، توجه به ویژگی‌های خاص عرصه‌های دانش، نگرش و ارزش لازم است. بر این اساس در یک فضای معقول و هماهنگ، معیارها و مؤلفه‌های طراحی باید مبتنی بر ارزش‌ها و نگرش‌ها باشد تا بتواند جایگاهی فراتر از زمان و مکان پیدا کند. با در نظر داشتن این نکات باید اذعان کرد که امروزه در جامعه ما فعالیت قابل دفاعی برای ایجاد شهرها با طراحی پویا و رشد‌یابنده دیده نمی‌شود و این حاصل عدم توجه به ویژگی‌های فوق است.

کتاب حاضر که توسط دکتر حسین بحرینی انتخاب و با همکاری سرکار خانم دکتر آمنه بختیار ترجمه شده است با رویکردی تکامل‌گرایانه، شهر را هویتی رنگارنگ می‌بیند که اجزای آن در عین همکاری و مشارکت به رقابت می‌پردازند، رقابتی که حاصل آن نوعی حرکت سازنده و رشددهنده است. در این رویکرد شهر، بسان موجودی است که دائماً در حال رشد و تطبیق خود با شرایط است. به‌طوری‌که اگر است‌نویایی و زنده‌بودن خود را در طول زمان حفظ کند. و این حرکت، حاصل حییرات لحظه به لحظه همراه با رشد نگاه انسانی است.

بر این اساس، در ماه نوید ده کتاب ما را به بازخوانی طراحی شهری گذشته ایرانی دعوت می‌کند به مؤلفه‌های آن در کلیتی منظم، در حالتی پویا و در ساختاری منسجم و یگانه آسایش‌بخش و مراحل ظهور در هماهنگی با وحدت کلی قرار دارد. فضاهای گذشته جنبه کثرت و وحدت را در یک رابطه مرتب‌بندی بهم می‌آمیخت و مخاطب را به نگرشی دعوت می‌نمود که در آن هستی محدود به عالم ماده نبود. بلکه ابعاد و زوایای آن فراتر از عالم مادی بود. در این نگرش خدا در رأس هستی قرار دارد. او خیر بنیادین و بنیاد خیر است و فضاهای ساخته‌شده با این نگاه هماهنگ با هستی است و با انسان و طبیعت سازگار است و تعامل این دو براساس غایت‌مندی عالم طراحی شده است. بنابراین برخورد با طبیعت مسئولانه است. شهر عاری از تنش، استرس، آلودگی و تضاد با طبیعت است و در عین حال رشددهنده،

ایجادکننده مصونیت، نشاط است و محبت در آن موج می‌زند و انسان را به سرشت
غایی خود بازخوانی می‌نماید.

امید است شهرسازان و معماران با خواندن این اثر موفق به یک بازاندیشی در
فضاسازی شهرهای ایرانی بشوند.

حسنعلی بختیار نصرآبادی

استاد دانشگاه اصفهان